

ارزشیابی آموزش خانواده در مدارس

آلف

غلامرضا امینی گرگری

با همکاری: زهرا ذوالفقاری

انتشارات فروزش

۱۳۹۴

انتشارات فروزش

کد ۱۱۹۸

- سرشناسه : امیدوی گرگری، غلامرضا، ۱۳۵۱-
- عنوان و نام پدیدآور : ارزشیابی آموزش خانواده در مدارس
- مشخصات نشر : تبریز : فروزش، ۱۳۹۴.
- مشخصات ظاهری : ۸۹ ص.
- شابک : 978-964-547-569-5
- وضعیت فهرست نویسی : فیپای مختصر
- یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۸۱-۸۹.
- شناسه افزوده : ذوالقاری، زهرا، ۱۳۵۷-
- شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۲۲ ۸

- نام کتاب : ارزشیابی آموزش خانواده در مدارس
- تألیف : غلامرضا امیدوی گرگری و زهرا ذوالقاری
- ناشر : انتشارات فروزش
- تیراژ : ۱۰۰۰
- نوبت چاپ : اول ۱۳۹۴
- صحافی : فروزش
- قیمت : ۷۰۰۰۰ ریال
- شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۷-۵۶۹-۵

ISBN: 978-964-547-569-5

مراکز پخش و فروش

- دفتر و فروشگاه مرکزی: تبریز- خیابان امام خمینی، نرسیده به چهارراه آبرسان
- تلفن: ۳۳۳۶۹۵۲۵ (۰۴۱)
- فاکس: ۳۳۳۵۷۰۶۱ (۰۴۱)
- دفتر پخش تهران: ۶۶۴۶۱۴۶۰ (۰۲۱)
- فروشگاه اینترنتی: www.forouzesheh.com

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات

۱-۱- مقدمه	۱۱
۲-۱- بیان مسأله	۱۳
۳-۱- اهمیت و ضرورت	۱۷
۴-۱- اهداف کلی	۲۲
۵-۱- سوالات	۲۳
۶-۱- تعاریف مفهومی و عملیاتی	۲۳

فصل دوم: ادبیات و پیشینه

۱-۲- مقدمه	۲۹
۲-۲- مبانی نظری	۳۰
۱-۲-۲- اهمیت خانواده	۳۰
۲-۲-۲- کارکرد یک زندگی خانوادگی مطلوب	۳۱
۳-۲-۲- نقش اجتماعی خانواده	۳۲
۴-۲-۲- نقش تربیتی خانواده	۳۵
۵-۲-۲- بهداشت روانی خانواده	۳۸
۶-۲-۲- تاریخچه آموزش خانواده در ایران	۳۹
۷-۲-۲- شناخت نیازهای مخاطبان آموزش خانواده	۴۲
۸-۲-۲- تاثیر گذاری کلاسهای آموزش خانواده	۴۲
۹-۲-۲- ترغیب والدین به شرکت در دوره‌های آموزش خانواده	۴۳
۱۰-۲-۲- دوره‌های آموزش خانواده در مدارس به صورت پایه‌ای	۴۴
۱۱-۲-۲- چگونگی انتخاب مدرسان آموزش خانواده	۴۵

- ۱۲-۲-۲- آشنایی با دوره ۳۶ ساعته آموزش خانواده معلمان ۴۶
- ۱۳-۲-۲- آموزش خانواده، کاستیها و راه حلها ۴۷
- ۱۴-۲-۲- مسائل کیفی آموزش خانواده ۴۸
- ۱۵-۲-۲- چگونگی جذابیت کلاسهای آموزش خانواده ۴۹
- ۱۶-۲-۲- رعایت نکاتی که باعث کارآمدتر شدن کلاسهای آموزش خانواده توسط مدرسان می شود ۵۰
- ۱۷-۲-۲- طرح کردن عناوین در کوتاه ترین زمان ۵۲
- ۱۸-۲-۲- مالیت آموزش خانواده ۵۳
- ۱۹-۲-۲- فراسیون بین المللی آموزش اولیاء ۵۳
- ۲۰-۲-۲- اهمیت و ضرورت آموزش خانواده ۵۴
- ۲۱-۲-۲- ضرورت تغییر در آموزش خانواده ۵۶
- ۲۲-۲-۲- برنامه ریزی برای آموزش خانواده ۵۸
- ۲۳-۲-۲- کلاس آموزش خانواده حلال همیشگی ۶۱
- ۲۴-۲-۲- اهداف آموزش خانواده ۶۲
- ۲۵-۲-۲- اهداف آموزش خانواده در ایجاد ارتباط میان خانه و مدرسه ۶۳
- ۲۶-۲-۲- مشکلات آموزش خانواده ۶۳
- ۲۷-۲-۲- تأثیرات کلاسهای آموزش خانواده بر والدین، خانواده و مدرسه، براساس تحقیقات انجام شده ۶۴
- ۳-۲- پیشینه عملی ۶۵
- ۱-۳-۲- تحقیقات داخل کشور ۶۷
- ۲-۳-۲- تحقیقات خارج از کشور ۷۱
- ۴-۲- نتیجه گیری ۷۵

فصل سوم: بحث و نتیجه گیری

- ۴-۵- بحث و نتیجه گیری ۷۹
- ۸-۵- منابع ۸۱

پیش گفتار

تعلیم و تربیت فراهم کردن شرایط مناسب و مساعد برای بروز و ظهور استعدادها و توانمندی‌هایی است که در نهاد آدمیان وجود دارد و به این اعتبار زمینه‌های تربیت فرزندان عبارتند از: خانه، مدرسه و جامعه. اثر هر یک از این زمینه‌ها بیشتر باشد، فرزندان تربیتی به تناسب آن زمینه خواهند یافت. در گذشته‌های دور زمینه‌های مدرسه‌ای که عمدتاً مکتب خانه‌ها آن را تشکیل می‌دادند، در مقایسه با سایر زمینه‌ها، بسترهای بهتری برای تربیت فراهم می‌کردند زیرا منابع اطلاعات، ابزار و وسایل کسب و ارائه آن‌ها محدود بودند. لیکن امروز به سبب گسترش بیش از پیش اطلاعات، ریزش و شرافته شدن ابزار و وسایل آن، همه نقش تربیتی را نمی‌توان به مدرسه محدود داشت. دید یذیرفت که خانواده و جامعه نقش برجسته‌تری در این ارتباط دارند. بنابراین، چنان چه در تربیت در خانه و مدرسه را هماهنگ سازیم، خواهیم توانست بر جامعه اثرگذار شویم و آن را به سوی سلامت و آرامش پیش ببریم. خانه و مدرسه زمانی می‌توانند رسالت آموزشی و تربیتی خاص خود را به نحو مطلوب انجام دهند که هر یک شناخت تربیتی کافی داشته باشند و نقش‌های تربیتی خاص خود را با بصیرت ایفا کنند.

ارزشیابی آموزش خانواده آینه‌ای فراهم می‌آورد تا تصمیم‌گیران و دست‌اندرکاران و مجریان فعالیتهای آموزش خانواده تصویری از چگونگی فعالیتها دست آورند و با استفاده از این تصویر از نظام آموزش خانواده مراقبت بیشتری به عمل آورند تا در راستای پاسخگویی به نیازهای فرد و جامعه کیفیت آموزش خانواده ارتقاء یابد.

نقش تربیتی خانواده در هیچ زمان و شرایطی نمی‌تواند به وسیله سایر عوامل تحقق پیدا کند. چنان چه مدرن‌ترین وسایل ارتباط جمعی هم تولید شوند نخواهند توانست جای خانواده را در زمینه تربیت بگیرند، زیرا رابطه بین فرزندان و والدین یک رابطه منحصر به فرد است، از جهت تکوینی و زیستی، فرزند پاره تن خانواده است و از جهت اکتسابی و تشریعی نیز نخستین نگرش‌ها، طرز تلقی‌ها و بصیرت‌ها از طریق خانواده در وجود کودکان و نوجوانان شکل می‌گیرد. اگر در شرایط موجود تغییراتی که در زندگی اجتماعی و شرایط اجتماعی - اقتصادی ایجاد شده به ظاهر نقش خانواده را ضعیف کرده باشد، ولی نمی‌توان اثر آن را نادیده گرفت و در جهت تقویت آن تلاش نکرد. برای اینکه خانواده‌ها بتوانند وظیفه تعلیمی و تربیتی خود را نسبت به فرزندان به درستی انجام دهند و فرزندانی تربیت نمایند که برای جامعه مفید باشند، نیاز به

شناختی فراتر از شناخت عامیانه یا شناخت حاصل از تجربه زندگی دارند. به همین منظور و برای اصلاح بهبود و تغییر در دانش، بینش و رفتار والدین نسبت به فرزندان برنامه‌هایی نظیر آموزش خانواده، جزء برنامه‌های نظام‌های آموزش و پرورش بیشتر کشورها قرار گرفته است. در کشور ما، نیز از سال ۱۳۵۰ برنامه‌ی آموزش خانواده با اهداف برگزاری دوره‌های آموزشی شامل ویژگی‌های خانوادگی، ارتقاء آگاهی‌ها، دانسته‌های تربیتی و رفع نیاز آنان، در جهت تحکیم روابط خانوادگی، شروع به فعالیت نموده است.

با توجه به تلاش‌های صورت گرفته برای اجرای کلاسهای خانواده، که می‌تواند فرصتی برای اولیاء و مدرسه جهت هماهنگی در جهات مختلف علمی، معنوی و اخلاقی باشد تا با تعاملی آگاهانه، هدف‌ار و سبقتی رسالت عظیم خود را ایفا نمایند و از بروز آسیب‌های مختلف جلوگیری نمایند سالانه بخشی از بودجه آموزش و پرورش و وقت مدرسین، اساتید آموزش خانواده و اولیای دانش‌آموزان و مدیران مدارس صرف حضور در این کلاسها می‌گردد. کتاب حاضر در سه فصل به لحاظ اهمیتی که کلاسهای آموزش خانواده در تحقق اهداف نظام آموزشی می‌توانند داشته باشند، به آن گردیده و تلاش شده است که مطالب مورد نیاز از زوایای مختلف مورد بررسی و توجه قرار گیرد تا از این طریق هم والدین نقش تربیتی خود را به خوبی ایفا نمایند و هم هماهنگی لازم بین خانه و مدرسه در جهت تربیت هر چه شایسته‌تر دانش‌آموزان حاصل آید و هم نقاط ضعف و قوت کلاسهای آموزش خانواده مشخص گردند و سعی گردد به رفع ضعفها بپردازند، نقاط قوت را تقویت نمایند و تهدیدها و فرصت‌های این دوره‌ها شناخته شود و به شیوه صحیح ایستاد.

به طور خلاصه این کتاب نقش آینه بودن ارزشیابی آموزش خانواده را نمایان می‌سازد همچنین چگونگی برگزاری کلاسهای آموزش خانواده را برای ارتقای کیفیت در تعلیم و تربیت دانش‌آموزان در مدارس را ارزیابی می‌نماید.

در خاتمه امید است مطالب کتاب مورد استفاده مسئولین انجمن اولیاء - برگزار کنندگان کلاسهای آموزش خانواده - مدرسان آموزش خانواده - مدیران مدارس و اولیای دانش‌آموزان قرار بگیرد.